

מועד אב תשפ"א

בש"ד

בחינה בהלכות מצוות התלויות בארץ

כ"ז תמוז תשפ"א

הנחיות לנבחן:

1. יש לכטוב בכתב יד ברור וקריא.
2. אין לכטוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבון שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק! ותוגש תלונה לוועדת משמעת.
3. תשומת לבכם: דפי הטיוטה לא ייבדקו!
4. חלק א' – עיון – 8 שאלות.
יש לצוין בכל תשובה את מקורות הדין, דעתות הראשונים, ופסקת halacha. חובה לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 7 התשובות הראשונות שכטב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 7 התשובות שմבקש לבדוק.
5. חלק ב – יישום – 4 שאלות.
יש להתייחס למקורה, לבירור halacha והדין כולל ציוון דעתות הראשונים ופסקת halacha. חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 3 התשובות הראשונות שכטב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 3 התשובות שמבקש לבדוק.
6. יש לענות בנפרד על כל חלק מחלקי השאלה.

בהצלחה!!!

חלק א' – עיון
יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות
יש לצוין בכל תשובה את מקורות הדין, דעתות הראשונים, ופסקת halacha.

1. האם פירות העץ, פירות האדמה, ירק, תבואה וקטנית, וכן תבואה וקטנית שזרעים לירק- חייבם במעשר מהתורה או מדרבן באחד מהאופןים שלහן.
 - א. שגדלו בארץ ישראל?
 - ב. שגדלו בחו"ל?
 - ג. שבאו מחו"ל לארץ ישראל?
 - ד. שייצאו מהארץ לחו"ל?
2. מה דין של המפריש תרומות ומעשרות לחברו
 - א. שחברו מינה אותו שליח אך ביטל שליחותו?
 - ב. המפריש بلا ידיעת חברו?
 - ג. מה הדין לגבי הפרשת חלה שלא בידיעת חברו?
 - ד. האם מועלת נתינת רשות קודם שהתחייב בעל הבית כגון שאמר לך קנה לי קמח ותפריש ממנו חלה?
3. כיצד נקרא השלב שבו הפירות מתחייבים בהפרשת תרומות ומעשרות ואסורים באכילת קבע ללא הפרישה? פרט!
 - ב. מאਮטי נאסרו הפירות באכילת ארעוי? פרט וסביר!
 - ג. האם אכילת קבע או אכילת ארעוי אסורה מהתורה או מדרבנן?
4. מה הם התנאים בצד לאפשר להפריש הפרשת חלה מעיסה זו על חברתנה כשכל עיסה נילושה בפני עצמה.
 - א. שיש בכל עיסה שיעור חלה?
 - ב.蹇אין בכל עיסה שיעור חלה?

עמוד 1 מתוך 3

המושג "עיסוה העשויה להיחלק" בנהחותם או בעל הבית, האם היא נאמרה באחד מהאופנים שלහלן:
א. כשהוא בכל חלק שנחلك לשיעור חלה או אפילו כשייש בכל חלק לשיעור חלה?
ב. כשהמחלק את העיסוה בבעק או לאחר אפייה?

ג. כאשר מחלק לעצמו?

5. באיזה אופנים הסכם עם גוי פוטר מאיסור ערלה ובאיזה אופנים אינו מועיל?

6. להלכה נפסק שיש ספק ערלה בחוץ לארץ מותר"
bara'at ha-safek.

א. שאנו מסופקים אם עבר על כל הכרם שלוש שנים ולכן בחו"ל הפירות מותרים?
ב. כשהוא אחד הנטיעות שבתוך הכרם אילן שהוא בתוך שלוש שנים וכל הכרם בספק והביאו

לפנוי פירות שלא ידוע האם ליקטו אותו הכרם?

ג. כשהוא ספק בכרם מלחמת שאחד האילנות בתוך שלוש שנים והוא מותר לישראל או לגוי
לקקט אילן שירצה גם אם יתכן שהוא לוקט מהערלה? פרט מהמקורות?

7. אולם אירועים המגיש לאורחו לחמניה "באו" (לחמניה מואודה - הליך הכנסת הלחמניות זהה ממש
התהילך היוצר שבו מייצרים את הלחמניות הרגילות, אך במקומות לאפות את הלחמניה כרגיל בתנור,
מכניסים את בעק הלחמניות לתוך סיר אידוי המבשל את הלחמניה בחום האדים)
את הלחמניות מקבל בעל האולם כשם קפואות ואת ההליך הסופי של בישול הלחמניה הוא מבצע
במטבח האולם, אך פעמים רבות בעל האולם משנה את יעוד הלחמניה ובמקומות לאודותה הוא אופה
אותה בתנור.

א. כיצד יפריש מושגיה הקשורות את הפרשת חלה מהלחמניות המואודות?

ב. והאם צריך מושגיה הקשורות לתוך עצם העובדה שיתכן שבעל האולם יחליט לאפות
חלק מהלחמניות?

ג. וכייד ינוג אם דרכו של בעל האולם לבשל לרוגעים ספרורים את הלחמניה ומיד לאחר מכן
לאפותה?

**חלק ב' – יישום
יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות
יש להתייחס ל McKRA, לבירור ההלכה והדין כולל ציוון דעתות ראשונים ופסקת ההלכה.**

8. בית ספר חקלאי שגדר את חצרו בעצי אטרוגים, אולם מעבר שנתיים או שלוש החלטה הנהלת בית
הספר החלק לכל נעריו הבר מצווה אטרוגים לחוג ולשם כך היא הבריכה מענפה אותן העצים כדי לגדר
עצים חדשים ההברכה נעשתה כשרשות מכל עץ שהצמיחה ענף הברICO עץ חדש אחר כך במשך
שנתיים, כיצד עליהם להתייחס לדיני ערלה ונטע רביעי, במקרים הבאים:

א. מהעצים שבתחילתה יועדו לגדר?

ב. מהעצים החדשניים שהוברכו לתוך חל החצר?

ג. מהפירוט שגדלו על העצים הישנים ומהפירוט שגדלו בעצים החדשניים?

ד. ומה הדין בכל הניל אלם הברICO ענף לתוך החצר, ולאחר מכן מה;brICO ממנה שוב ענף לעבר שטח
הרחוב הציבורי אך נתקו אותו מהענף השני שכבר צמח לעז?

9. משפחה שרצה לאכול מפירות העצים הנטועים בשמות ל"צימר" שכרו בהרי הצפון, אלא שחלק
מהעצים היו נטוים בתחום החצר הסגורה וחלקם של העצים נטו מעבר לגדר בתחום שטח ההפקר
שבהרים אך דא עקא שלא היה ברור להם האם העצים הללו נטו על ידי בעל הצימר כהמשך לנטיעה
בחצר או שמא העצים הללו צמחו מאליהם עצי בר (התיחסות לעצים שכחזר ועצים שבשתח הפתוחה)
כיצד הם ינ Hugo עם הפרשת התרומות ומעשרות ודיני ערלה.

א. כאשר הם אוכלים מתחת לאחד העצים הנטועים בשטח הפתוח וממלאים שקיית פירות בצדיה להביא
לביתם או כשהם ממלאים בידם מלא החוף פירות ואוכלים תחת העץ?

ב. ומה הדין כאשר הם אוכלים מהעצים הנטועים בחצר?

עמוד 2 מתוך 3

ספרינת טוילים שרצה לאתגר את אורהיה בערב נתיעות של עצי פרי גמדים על סיפון האונייה, את העצים שתלו בתוך עצים שהובאו לספינה מבעוד מועד.
כיצד ינהגו לגבי ערלה.

- א. כאשר העצים הינט בהגדרת עצץ נקוב?
- ב. כאשר העצים הינט בהגדרת עצץ שאינו נקוב?
- ג. כאשר העצים היו חשופי שורש ללא עפר סביבס?
- ד. ומה הדין כאשר בסוף הערב הוכרז לאכזבת הניטעים - שהעצים הללו נתעו לצורך יופי וטיפוח הספינה ולא למטרת אכילה?

10. לקרואת שנת השמיטה עשתה רשות המזון "מזון לכל" חוות עם מפעל חמוצים בבעלתו של גוי, כדי לספק שימושרים ללא חשש שביעית, את השימושרים הכינו מיבול שישי, אולם חלק מהשימושרים נעשו מתוצרת אצל קלאים יהודים המגדלים מלפפונים ומוכרים את התוצרת למפעל כאשר היא ארוזה בקרטונים. ואילו חלק אחר מהתוצרת נעשתה על ידי המפעל כאשר קנו המפעל שטחים קלאים שהיו בבעלות היהודי אלא שאת הקציר ואיסוף המלפפונים למפעל (לאחר שגדלו המלפפונים), עושה החברה שבבעלות הגוי.

ואילו חלק מהתוצרת הינה יבול חוץ לארץ באמצעות יבוא של מלפפונים מטורקיה.
א. האם צריך מכך הכוונה הכספיות להפריש מעשר מכל אחד מהօנים שאותו מפעל מקבל את הסchorה ? (להתיחס לכל אחד משלשת האופנים בפני עצמו, כל מקרה לגופו).
ב. מה יעשה מכך הכוונה אם כל הסchorה נכנסת לתחום המפעל והתערבה, ואין לו עתה אפשרות לזרות מהיכן כל מלפפון ומלפפון הגיע ?

* * *